

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 07 0 K 011751 16 Kž
Sarajevo, 04.08.2016. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Nidžare Zlotrg kao predsjednice vijeća, Malika Hadžiomerađića i mr Božidarke Dodik kao članova vijeća, uz sudjelovanje Dinele Dedić kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog M.T. zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. istog zakona, povodom žalbi kantonalne tužiteljice u Mostaru i braniteljice optuženog M.T. izjavljenih protiv presude Županijsko/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 011751 15 K od 24.11.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 04.08.2016. godine u prisutnosti federalne tužiteljice Suade Salkić i braniteljice optuženog M.T., a u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog M.T. donio je

P R E S U D U

Žalbe Kantonalne tužiteljice u Mostaru i braniteljice optuženog M.T. odbijaju se kao neosnovane i potvrđuje presuda Županijsko/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 011751 15 K od 24.11.2015. godine

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Županijsko/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 011751 15 K od 24.11.2015. godine, optuženi M.T. oglašen je krivim zbog krivičnih djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) za koje mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od četiri (4) godine i krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. u vezi sa članom 22. KZ SFRJ za koje mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od tri (3) godine, pa je uz primjenu člana 48. istog zakona osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od pet (5) godina.

Istom presudom, optuženom je na osnovu člana 65. preuzetog KZ SFRJ izrečena sigurnosna mjera obaveznog liječenja alkoholičara i narkomana, koja će se izvršiti u ustanovi za izdržavanje kazne zatvora. Pored toga je na osnovu člana 212. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH) optuženi obavezan da oštećenom V.LJ. na ime imovinskopravnog zahtjeva isplati iznos od 5.000,00 KM u roku od 15 dana od pravomoćnosti te presude, dok su na osnovu člana 212. stav 3. istog zakona oštećeni M.LJ., M.S., M.D., I.P., I.K. i M.J. sa

imovinskopravnim zahtjevom upućeni na parnicu. Konačno, na osnovu člana 202. stav 4. ZKP FBiH, optuženi je oslobođen plaćanja troškova krivičnog postupka iz člana 199. stav 2. tač. a) do h) istog zakona, a na osnovu člana 204. ZKP FBiH određeno je da izdaci braniteljica po službenoj dužnosti padaju na teret sredstava toga suda.

Protiv te presude u zakonskom roku žalbe su izjavili kantonalna tužiteljica u Mostaru V.P.i braniteljica optuženog advokat B.S. iz S..

Kantonalna tužiteljica u Mostaru prvostepenu presudu pobija zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji. S tim u vezi u obrazloženju žalbe je navela određene razloge u smislu pomenutog žalbenog osnova, pa je predložila da se pobijana presuda preinači u odluci o kazni i optuženom izrekne jedinstvena kazna zatvora u dužem vremenskom trajanju od izrečene.

Braniteljica optuženog prvostepenu presudu pobija zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o krivičnopravnoj sankciji i odluke o imovinskopravnom zahtjevu. U obrazloženju žalbe je navela razloge u smislu naprijed pomenutih žalbenih osnova, pa smatra da je prvostepeni sud pogriješio kada je donio pobijanu presudu. Predložila je da se njena žalba uvaži na način da se prvostepena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili da se preinači u odluci o kazni tako da se optuženom izrekne blaža jedinstvena kazna zatvora od izrečene.

Braniteljica optuženog je podnijela odgovor na žalbu kantonalne tužiteljice u Mostaru sa prijedlogom, da se ista odbije kao neosnovana.

Federalni tužitelj je podneskom broj T07 0 KTRZZ 0010413 16 2 od 25.04.2015.godine predložio da se žalba braniteljice optuženog odbije, a uvaži žalba kantonalne tužiteljice u Mostaru i optuženom izrekne kazna zatvora u dužem trajanju od izrečene.

Na sjednici vijeća ovog suda održanoj u smislu člana 319. ZKP FBiH, u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog za koga je njegova braniteljica potvrdila da je obaviješten o sjednici i pošto nije bilo razloga za njeno odlaganje predložila je da se ista održi u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog. Pored toga braniteljica optuženog je ostala kod navoda i prijedloga iz podnesene žalbe koju je detaljno obrazložila, dok je federalna tužiteljica izjavila da ostaje kod navoda i prijedloga iz žalbe kantonalne tužiteljice u Mostaru i pismenog podneska od 25.04.2015.godine.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 321. ZKP FBiH, u granicama žalbenih prigovora braniteljice optuženog i kantonalne tužiteljice u Mostaru (u daljem tekstu: tužiteljice) i po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Žalbom braniteljica osporava utvrđenje prvostepenog suda, da je optuženi preduzeo radnje opisane u tački 1. a) i b) izreke pobijane presude te tvrdi da je u tom dijelu činjenično stanje ostalo pogrešno i nepotpuno utvrđeno.

Naime, ni prema žalbi braniteljice nije sporno da su u mjesecu godine iz zatočeničkih prostorija koje su se nalazile u zgradi muzeja B.Z.R. u J.prvo izveden ratni zarobljenik K.M., a nakon njega ratni zarobljenik F.R. koji su udarani po raznim dijelovima tijela i tom prilikom zadobili niz povreda, što je kod njih izazvalo jaki strah, duševne patnje i vrijeđalo njihovo dostojanstvo. Sporno je da li je ta osoba koja je nanijela povrede ratnim zarobljenicima K.M. i F.R. bio optuženi.

Kada su u pitanju radnje pobliže opisane u tački 1. a) izreke pobijane presude braniteljica optuženog je prigovorila, da je oštećeni K.M. na glavnom pretresu izjavio da mu je svjedok I.A. koji je zajedno sa njim bio zatočen u istoj prostoriji rekao da ga je pretukao vojnik po nadimku „ D“. Za razliku od toga u žalbi je istakla, da je svjedok I.A. izjavio da nije vidio niti mogao vidjeti ko je „premlatio“ oštećene K.M. i F.R., već da je samo čuo šta se dešava u podrumskim prostorijama i da on ne zna identitet vojnika koji je to uradio. Radi toga braniteljica smatra, da je iskaz ovog svjedoka pogrešno cijenjen i da je radi toga činjenično stanje u ovom dijelu ostalo pogrešno i nepotpuno utvrđeno.

Prilikom davanja odgovora na takve žalbene prigovore braniteljice, ovaj sud nalazi, da je prvostepeni sud svestrano cijenio izvedene dokaze koji se odnose na osporavani dio pobijane presude i naveo detaljne razloge zbog čega smatra da je optuženi preduzeo inkriminirane radnje pobliže opisane u tačkama 1. a) i b) izreke pobijane presude i tako (zajedno sa preduzetom radnjom opisanom pod tačkom 4.) učinio krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ. Ovakvo svoje uvjerenje prvostepeni sud je zasnovao na iskazima oštećenih K.M. i F.R., te iskazima svjedoka I.A., Z.K., M.R., S.R. i medicinskoj i drugoj dokumentaciji na koju se pozvao u obrazloženju pobijane presude. Upravo navedeni iskazi i ostali pomenuti dokazi omogućili su mu da riješi sva odlučna pitanja, među koja svakako spadaju i ona koja se odnose na okolnosti da je djela iz tačaka 1. a) i b) te presude učinio optuženi.

Naime, prije svega prvostepeni sud je pravilno pošao od iskaza oštećenog K.M. koji je naveo da je njemu pod okolnostima opisanim u tački 1. a) izreke pobijane presude nepoznati vojnik rekao da legne na tlo i da ga je on pogledao nakon čega mu je ovaj počeo zadavati udarce po raznim dijelovima tijela. Nadalje je prema obrazloženju pobijane presude u jednom momentu tog vojnika pogledao ravno u oči i stalno ga gledao i u toku daljeg događanja kada je zadobio povrede po raznim dijelovima tijela. U svom iskazu je dodao, da mu je kasnije svjedok I.A. koji je zajedno sa njim bio zatočen u istoj prostoriji rekao da je taj vojnik bio „D“ Z. vojnik. Istina, ovaj svjedok je u svom iskazu osporio da je to rekao oštećenom K. M.

Međutim, po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud je pravilno postupio kada je povjerovao navodima oštećenog K.M., koji je vrlo uvjerljivo i okolnosno opisao inkriminirani događaj i razgovor sa ovim svjedokom. Svoj iskaz u pogledu identiteta optuženog oštećeni K.M. je potkrijepio navodima, da je jednom prilikom kada se vraćao iz wc-a vidio „ D“ (nadimak optuženog) i da ga je ovaj pitao kako je i on mu odgovorio da je dobro, kojom prilikom ga je takođe prepoznao kao osobu koja ga je tukla, te da su mu i drugi zatočeniци potvrdili tu okolnost. Od tada kako je naveo zna da je „D“ T. osoba koja ga je tukla i koga je dobro zapamtio, jer ga je tom prilikom i više puta pogledao. Osim toga, kada je davao iskaz na glavnom pretresu oštećeni K.M. je između ostalog

naveo, da je prilikom ulaska u sudnicu identifikovao optuženog kao osobu koja ga je u inkriminiranom događaju tukla. Takvi navodi se smatraju dijelovima njegovog svjedočkog iskaza i u suštini predstavljaju prepoznavanje optuženog kao učinitelja krivičnih radnji na štetu oštećenog K.M.

Iskaz oštećenog K.M. potkrijepljen je i drugim dokazima. Među tim dokazima prije svega valja ukazati na iskaz oštećenog F.R., koji je prema obrazloženju pobijane presude naveo, da je od ranije odnosno prije predmetnog zatočenja poznao optuženog koji ima nadimak „D“. Zatim je u svom iskazu dodao da je on ovom prilikom čuo njegov glas kada je u hodniku gdje su se nalazile zatočeničke prostorije naredio oštećenom K.M. da legne i ispruži ruke i potom čuo njegove jecaje. Takođe je naveo da je tada čuo glas N.B. koji je bio prisutan na mjestu događaja, kako je rekao optuženom : “dosta je „, a onda da je on pozvan imenom i prezimenom da izađe i tom prilikom u hodniku ga je optuženi više puta udario po raznim dijelovima tijela, te da se sjeća kako je ovaj bio u crnoj maskirnoj uniformi i naoružan što je potvrdio i oštećeni K.M. Istina, oštećeni F.R. kako je to navela braniteljica u svojoj žalbi je na glavnom pretresu izjavio da nije 100% siguran da je u sudnici „D“ T., ali je ukazao na okolnosti sa kojima se braniteljica izbjegla da se suoči. Radi se o tome da je oštećeni F.R. to objasnio okolnostima da je od događaja proteklo ... godine za koji period su ljudi podložni izmjeni izgleda, pa da je za razliku od kada se događaj desio optuženi potpuno sijed i da zbog toga nije siguran, ali da misli da je to ta osoba. I po mišljenju ovog suda, prvostepeni sud je pravilno postupio kada je iskaz ovog svjedoka, koji se uklapa u iskaz oštećenog K.M. prihvatio kao vjerodostojan i na njemu takođe zasnovao svoja temeljna utvrđenja, jer je odlučno da se određeno izjašnjavao o relevantnim okolnostima u vrijeme predmetnog događaja, pa se svi suprotni žalbeni prigovori braniteljice optuženog ukazuju kao neosnovani.

U vezi sa inkriminiranim događajima u kojima je optuženi zadavao udarce oštećenima K.M. i F.R., svoje iskaze su dali svjedoci M.R., Z.K. i S.R. Oni su naveli da su svi čuli od oštećenog K.M. da ga je pretukao „D“, a svjedoci M.R. i Z.K. da su to saznali i od drugih osoba uključujući i vojnike. Svjedokinja S.R. je prema njezinom kazivanju na koje je ukazao prvostepeni sud čula od oštećenog K.M. da ga je pretukao „D“, a da je ona pored toga osobno čula nakon njegovog udaranja da je pozvan oštećeni F.R. i onda „čula udaranje“. Za iskaze ovih svjedoka braniteljica u žalbi smatra, da su bez značaja s obzirom da niko od njih kako je navela nije vidio premlaćivanje oštećenih K.M. i F.R. Ovakve prigovore ovaj sud nije mogao prihvatiti, jer se pobijana presuda ne zasniva samo na njihovim iskazima kao posrednim dokazima već i na iskazima oštećenih K.M. i F.R. koje sve iskaze je prvostepeni sud cijenio pojedinačno i u međusobnoj povezanosti zajedno sa medicinskom dokumentacijom i drugim dokazima na koje se pozvao u obrazloženju presude, koji se odnose na povrede koje su oni zadobili, te onda izveo zaključak da je upravo optuženi počinio krivičnopravne radnje opisane pod tačkama 1. a) i b) izreke pobijane presude.

Braniteljica optuženog osporava utvrđenje prvostepenog suda koje se odnosi na tačku 5. izreke pobijane presude, da je svjedokinja T.B. inače sestra od oštećenog V.LJ. predala optuženom 5.000 KM bojeći se za život svoga brata. Pri tome se u obrazloženju pobijane presude pojašnjava da se svjedok V.LJ. izjasnio da nije vidio kome je predat navedeni novac, ali je svjedokinja T.B. rekla da je od dvojice vojnika koji su doveli

njezinog brata V.LJ. novac dala vojniku koji je po visini bio viši od ovog drugog, a da joj je njezin brat rekao da se vojnik koji je po visini viši zove „D“. Iskaze ovo dvoje svjedoka prvostepeni sud je pravilno cijenio u obrazloženju pobijane presude i na osnovu njih izveo zaključak da je upravo optuženi bio osoba kojoj je svjedokinja T.B. predala 5.000 KM. Ovakvo utvrđenje prvostepenog suda nije moguće dovesti u pitanje žalbenim prigovorima braniteljice optuženog, da je pomenuta svjedokinja izjavila da je novac predala nepoznatom vojniku kada nije sporno da je optuženi zajedno sa još jednim vojnikom došao u stan oštećenog V.LJ. i da je ona novac predala vojniku koji je po visini bio viši, a to je prema navodima oštećenog V.LJ. bio optuženi. Prema tome bez obzira što se ova svjedokinja izjasnila na navedeni način, njezin iskaz i iskaz svjedoka V.LJ. zaista upućuju na siguran zaključak da je to bio optuženi. Radi svega toga, ovaj sud nalazi, da se žalba braniteljice optuženog i u ovom smislu ukazuje kao neosnovana.

Prema tome prvostepeni sud je pravilno ocijenio izvedene dokaze i naveo razloge u odnosu na svoje ubjeđenje da je optuženi počinio naprijed navedene osporene krivičnopravne radnje koje mu se stavljaju na teret i to na način koji je prvostepeni sud prihvatio kao dokazan, a svi razlozi dati u tom pravcu su zadovoljavajući sa aspekta načela brižljive i savjesne ocjene dokaza kako to zahtijevaju procesna pravila postupka, a i sa aspekta člana 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Pošto prema odredbi člana 321. ZKP FBiH drugostepeni sud ispituje prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se ona pobija žalbom, a po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, to se onda nije ni upuštao u ostala činjenična i pravna utvrđenja iz pobijane presude (izuzev što nije našao da je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon), jer nisu osporena žalbama tužiteljice i braniteljice optuženog. Naravno ovo se ne odnosi na dio pobijane presude vezan za odluku o krivičnopravnoj sankciji u pogledu koje slijedi obrazloženje u daljem tekstu ove presude.

Ispitujući pobijanu presudu u odluci o kazni u vezi sa žalbom i prigovorima braniteljice, ovaj sud nalazi, da je prvostepeni sud imao u vidu okolnosti koje je utvrdio i naveo u obrazloženju pobijane presude. Kako se to vidi taj sud je optuženom sa jedne strane kao otežavajuće okolnosti cijenio činjenice da je sa više radnji ostvario krivična djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. u vezi sa članom 22. i ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ, zatim da je ranije osuđivan za krivična djela koja u osnovi imaju pribavljanje protivpravne imovinske koristi i lažnog predstavljanja, dok mu je sa druge strane kao olakšavajuće okolnosti cijenio da je lošeg imovnog stanja, da je nezaposlen i da živi u vanbračnoj zajednici, nadalje da je otac dvoje maloljetne djece i da živi sa majkom, da je pojedinim zarobljenicima pomagao u vrijeme dok su boravili u zatočeništvu (svjedoku Z.L. je spasio život), da se redovno odazivao na pozive suda iz S. gdje je primao metadonsku terapiju, da je ovisnik o opojnim drogama i da je u vrijeme predmetnih krivičnih djela bio bitno smanjeno uračunljiv.

U odnosu na navedene olakšavajuće okolnosti tužiteljica pravilno ukazuje da se okolnosti prema kojima optuženi živi sa majkom, zatim da živi u vanbračnoj zajednici i da se redovno odazivao na pozive suda iz S. ne mogu vrednovati kao olakšavajuće

okolnosti. Što se tiče ostalih olakšavajućih i otežavajućih okolnosti, ovaj sud smatra, da iste žalbama tužiteljice i braniteljice optuženog nisu dovedene u pitanje i da su mogle poslužiti kao činjenična osnova za utvrđivanje pojedinačnih kazni i izricanje jedinstvene kazne zatvora optuženom za predmetna krivična djela.

U žalbi tužiteljice se tvrdi da u ovom slučaju otežavajuće okolnosti koje karakterišu optuženog nisu dovoljno došle do izražaja prilikom utvrđivanja pojedinačnih kazni i izricanja jedinstvene kazne, pa je predložila kako navodi u žalbi da mu se za počinjena krivična djela u sticaju izrekne kazna zatvora u dužem vremenskom trajanju od izrečene. Nasuprot tome braniteljica optuženog u žalbi smatra, da prvostepeni sud nije u dovoljnoj mjeri cijenio sve olakšavajuće okolnosti i da one prilikom odmjeravanja i ublažavanja pojedinačno utvrđenih kazni i izricanja jedinstvene kazne zatvora optuženom nisu u dovoljnoj mjeri došle do izražaja.

Nasuprot tome, ovaj sud nalazi, da su, kako pojedinačno utvrđene kazne zatvora za svako od krivičnih djela za koje je oglašen krivim tako jedinstvena kazna zatvora, optuženom pravilno odmjerene. S tim u vezi valja naglasiti da je za krivična djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. u vezi sa članom 22. i ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ propisana kazna zatvora od najmanje pet (5) godina, a obaveza je suda da prilikom odmjeravanja kazne u svakom konkretnom slučaju primjenjuje opća pravila za odmjeravanje kazne. Imajući u vidu navedene zakonske odredbe, ovaj sud smatra, da je prvostepeni sud na strani optuženog pravilno cijenio navedene otežavajuće okolnosti. Međutim, kako optuženog karakterišu i olakšavajuće okolnosti na koje je naprijed ukazano i posebno njegova mlada dob u vrijeme učinjenja navedenih krivičnih djela, ovaj sud je mišljenja da je pravilna ocjena prvostepenog suda da i pored postojanja otežavajućih okolnosti se navedene olakšavajuće okolnosti koje su prihvaćene u svojoj ukupnosti imaju karakter osobito olakšavajućih okolnosti, zbog čega su se stekli uvjeti za ublažavanje kazne optuženom ispod zakonom propisanog minimuma za oba krivična djela učinjena u sticaju. Pošto su kako olakšavajuće tako i otežavajuće okolnosti cjenjene na pravilan način, te su primjenjene odredbe o sticaju (pravilnost primjene ovih odredaba se žalbom tužiteljice ne dovodi u pitanje), onda se i po ocjeni ovog suda izrečenom jedinstvenom kaznom zatvora od 5 (pet) godina može postići svrha kažnjavanja, zbog čega suprotni žalbeni prigovori tužiteljice i braniteljice optuženog nisu mogli biti uvaženi.

Imajući sve naprijed izloženo u vidu, ovaj sud je mišljenja, da se žalbe tužiteljice i braniteljice optuženog u pogledu odluke o krivičnopravnoj sankciji ukazuju kao neosnovane.

Sa izloženog ovaj sud je na osnovu ovlaštenja iz člana 328. ZKP FBiH žalbe tužiteljice i braniteljice optuženog izjavljene protiv pobijane presude odbio kao neosnovane.

Zapisničar
Dinela Dedić, s.r.

Predsjednica vijeća
Zlotrg Nidžara, s.r.